

קונים בסדרון למכשירי השמה
ארבע שנות הסתערות

ליה שמיר כשליח עליה. את התרשמו של תו האישית ממראה עיניו, בעיבורו של המימסד הציוני וכשליחו, הוא פירסם עתה לראשונה במאמר זה, שכותרתו — „הש-חיתות, הביובות, הרמייה“ — אמרה כבר את הכל.

הסכם שתיקה. והיה למשה שמיר הרבה מה לספר, במאמרו. כפובליציסט, הוא קיצר בתיאורים ספרותיים, התרכז בעובדות: „שלושה חם סימני המחלה... המוגבל והחיצוני בסימני המחלה הוא השחיתות. מי שהיה מצוי זמן מועט ב- תוך המערכת, יודע עובדות מעטות. מי שהיה מצוי זמן רב — יודע סיפורים רבים. הצרה היא שישנו מעין הסכם שתיקה, בעיקר בין המפלגות והאישים שידם בקערה, הדואגים לכך שמה שמת- חלק ביניהם מתחת לשולחן יהיה בערך לפי אותו מפתח של מה שמתחלק ב- ניהם מעל לשולחן.“

סתר חוסר כישרון. על הביובות, סימנה השני של המחלה הציונית לרב- רי שמיר, סיפר השליח לשעבר: „לא תמיד יונק הביובות מתחום השחיתות. לפעמים זה הוא סתר חוסר כישרון, ביל- בול... ומעל לכל: היעדר מנהיגות מקור מית אמיתית, בסניפי ההסתדרות הציו- נית, והיעדר עניין אמיתי בקיומה ובפ- עולותיה.“

ועל הרמייה אמר: „ההסתדרות הציו- נית, אין בה היסוד החשוב והחיוני ביי- תר של מערכת דימוקרטית... לשום אדם, לשום בעל תפקיד בהסתדרות ענ- קית, בינלאומית זו, לא איכפת מה יאמ- רו עליו אנשי מקומו — אלא אך ורק איך ימצא חן ויפיק רצונם של הממו- נים עליו מלמעלה.“

לאורח ישראל, מארחיו של „הוועד הלא-פועל הציוני“, כפי שכינהו הסופר, לא היתה כל סיבה שלא להאמין לעדותו של השליח.

לייצא למזרח הרחוק — בעיקר לויאט- נאם, הפותחת בתהליך שיקום בעזרת הון אמריקאי אדיר.

האם הוא מאמין שהוא יהיה מסוגל להתחרות ביפאנים? לדעת נדב, פיתחה ישראל כמה מוצרים שאין מייצרים בעז- רם — כמו השילוב של תנור גז-חש- מל, או תנור אפייה בעל שתי דלתות, בכל העולם, התנורים הם בעלי תא אחד בלבד. רק עקרת-הבית הישראלית ביק- שה תא מיוחד לאפייה. עתה מסתבר, כי תנור זה מבוקש מאוד בעולם.

אם אכן יצליח נדב למכור תנורים לויאט-נאמים וליפאנים, נותר לראות, כי- נתיים, לישראלים הוא מכר, והרבה.

ציונות

שחיתות, ביזבז, רמייה

הסופר משה שמיר ממנהיגי תנועת א"י השומה: „ההסתדרות הציונית העולמית היא פיקציה, ראש ללא גוף.“

חברי הוועדה-הפועל הציוני היו כבר ב- מטוסיהם, אחרי שבועיים של ישיבות רצופות, כשמטעריב של יום החמישי שעבר הגיע אל דוכני העיתונים ברחובות עם כתבה של הסופר משה שמיר, בה נאמר: „ההסתדרות הציונית העולמית היא במי- דה רבה פיקציה. היא ראש ללא גוף, כותרת ללא תוכן, עסקונה ללא המוני- מים. היא אלה מילים מדהימות — כשבאו מפיו של אחד מנושאי הדגל העיקריים של ארץ-ישראל השלמה.“

השליח החדש. מילחמת ששת הי- ימים הפכה את מחבר מלך בשר ודם לשליח ציוני. שנים אחדות עשה באנג-

מחזורה, חמישה מיליון לירות לשנה. כאשר החלו עולים ונכים פטורי מס להוות גורם קנייה, קנה חמישה חדרים נוספים בבית אל-על, פתח מחלקה מיוחדת ל- פטוריים.

שטח זה של פטוריים מכאיב לו במי- חד. מספר נדב: „ישנם אנשים השול- חים נציגים לחו"ל, תופסים את העולים באינייה או בארץ המעבר כמו בווינה, ומפתים אותם למכור את זכויותיהם. כאשר העולה בא ארצה, הוא מגלה כי רימו אותו — וכי הוא אינו יכול אפילו להתלונן, מאחר שעשה מעשה פלילי, כאשר מכר את זכויותיו.“

„מסרתי פרטים מלאים על כך למכס — אולם דבר לא נעשה בנידון. לפי דעתי, חובה לאסור על מי שנתפס במיסחר לא- חוקי כזה, למכור לפטוריים. כיום יכול כל אחד — כולל בעל עבר פלילי — לפתוח חנות לעולים.“

פננת ישראל. כיום, לאחר ארבע שנות הסתערות, עדיין נמשך הבולמוס. „טלוויזיות הולכות טוב גם כיום,“ קובע נדב. „מקררים — עדיין מחכים חמישה חודשים בתור למקרר אמקור, וצריך לשלם את כל המחיר מראש — כאשר אמקור מרוויח את הריבית. זו הסיבה להצלחת יבואני מקררים כמו תדיראן.“

„הישראלים החלו גם לקנות שוטפיי כלים (ב-3,000 לירות), סופגיריחות (ב- 1,000 לירות) ומוצרי מותרות אחרים. מי שיש לו מקרר ישן — מחליף אותו למקרר של 15 קוב וכן הלאה.“

למרות זאת, נדב אינו מסתפק ב-60 אלף הישראלים שקנו אצלו, מתכוון עתה

צדי חשמל, שגרם לשיגשוגם של נדב ועמיתיו לענף, הוא ללא תקדים בתול- דות המדינה: ב-1972 ניקנו 80 אלף מכשירי טלוויזיה, ב-1971 מיספר דומה ובשנים 1970 ו-1969 140 אלף כל שנה. הווה אומר, בארבע השנים האחרונות קנו הישראלים 440 אלף מכשירי טלוויזיה, שעלו כ-880 מיליון לירות.

במכונות-כביסה התמונה קצת צנועה יותר. בארבע השנים האחרונות קנו הישר- ראלים כ-80 אלף מכונות-כביסה, במחיר של כ-176 מיליון לירות.

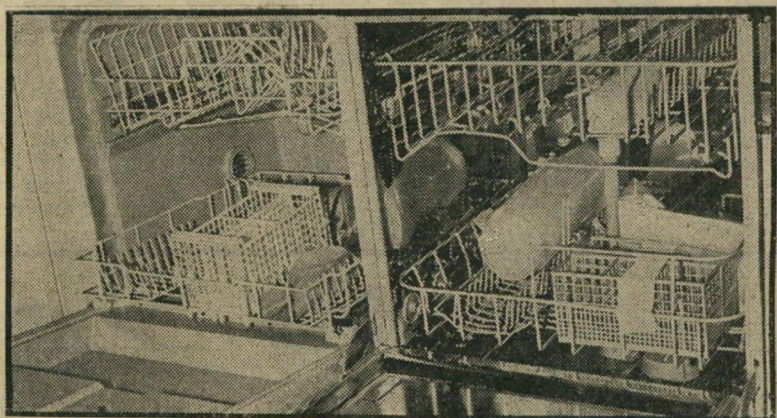
גידול מרשים הל גם במערכת גז-חש- מל לבישול ואפייה. לפני חמש שנים, לא היו בנמצא תנורים כאלה, בארבע השנים האחרונות, קנו הישראלים 107 אלף יחיד- דות, במחיר של 139 מיליון לירות.

חברת השפע. הפריט המבוקש ה- רביעי, מקרר חשמלי, ניקנה בארבע ה- שנים האחרונות על-ידי 4% בלבד מן המישפחות, היינו, על-ידי 28 אלף מיש- פחות, שהוציאו על זה 70 מיליון לירות. ואיפוא הרשמקולים, המצלמות, המער- בלים, שואבי-האבק, מכונות התפירה? לדוגמה: היום יש בידי אזרחי הארץ 114 אלף רשמי-קול, 230 אלף מצלמות, 235 אלף מיקרסים ו-170 אלף שואבי- אבק. חלקם הגדול ניקנה אף הוא באר- בע השנים האחרונות — שנות הגיאיות שפקדה את ישראל אחרי מילחמת 1967.

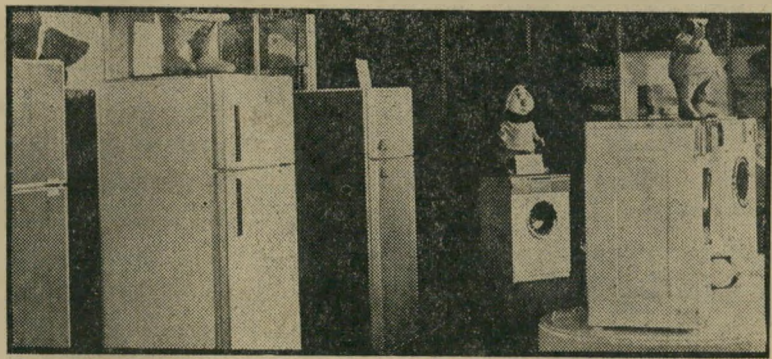
שטח מכאיב. טוביה נדב אינו קופא על שמריו, נוכח הגיאיות, כאשר הבחין כי בין הלהת קניות אחת לשנייה מת- קשים הקונים לשלם במומך, הקים חברה בשם סדומר, למכירה בתשלומים. כיום

טוביה נדב
מפקיד למיליונר

מכונה להדחת כלים
השיגעון המתוק —

מכונות כביסה ומקררים בסדרון
— של הבורחים מהמקף